

گل گشت ادبیات شفای آذربایجان ایران

(جلد ۱)

مؤلف: عبدالله محمدی

آتالار سۆزی

امثال و حکم و اصطلاحات آذری

تاپ تاپاچالار، بایا تیلار، قوشماچالار، متلر و یانلیتماچالار

شناسنامه کتاب:

نام کتاب: گل گشتی در ادبیات شفاهی آذربایجان ایران (جلد ۱)

نویسنده: عبدالله محمدی

طراح و صفحه آرایی: طراحان ستاره شهر اردبیل

شماره: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۹۳-۵۰-۴

انتشارات: اردبیل: خط هشت

سرشناسه: محمد، ۱۳۴۷.

عنوان و نام پدیدآور: گل، در. / ات. / فاهای آذربایجان ایران: آتالار سۆزی، امثال و حکم و اصطلاحات آذری و تاپتاپیاجالار/

نویسنده عبدالله محمدی.

مشخصات نشر : اردیبهشت : خط هشت

مشخصات ظاهری : ج : ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.

شماره : ۹۷۸ - ۱۲۳ - ۲۹ : ۹۷۸ - ۶۰۰ - ۸۳۹۳ - ۵۰ - ۴ : ۱

وضعیت فروش است نویسی : فیما

موضوع : ادبیات عامہ ترکی — ایران — آذربائیجان

Folk literature, Turkish — Iran — Azerbaijan : موضوع

موضوع: ضرب المثل‌های ترکی آذربایجانی — ایران

Proverbs, Azerbaijani -- Iran : موضوع

موضوع: ضرب المقل‌های ترکی آذربایجانی -- ایران -- ترجمه شده به فارسی

Proverbs, Azerbaijani – Iran – Translations into Persian : موضوع

ردہ بندی کنندہ : ۱۳۹۶ ۵۸۳۳/م ۸۴۹۵ PIR

رده بندی دیویی : ۳۹۸/۲-۹۵۵۳

شماره کتابشناسی: ۴۶۸-۲۵۴

پیش گفتار

امثال و حکم و اصطلاحات، بایا تیلار، قوشماجالار، متل‌ها، تاپتاپماجالار و بانلیتماجالار و... در زبان آذری از حیث فراوانی از بی نظیرترین ادبیات شفاهی زبان‌های زنده دنیا به شمار می‌آید. ادبیات شفاهی زبان آذری دوستان و مشتاقان بسیاری در سراسر کشورمان ایران اسلامی دارد. همه‌ی آشنایان زبان در ایران اسلامی و سایر کشورها از امثال و حکم و اصطلاحات آذری در مکالمات روزمره خودشان استفاده می‌نمایند و همچنین سایر ادبیات شفاهی زبان آذری نیز در مناسبت‌ها، مهمانی‌ها و جشن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد. از آنجا که این ادبیات از طریق گفتار از نسلی به نسل دیگر انتقال یافته است بیم آن می‌رود که به مرور زمان، بخش عمده‌ای از این آثار غنی و پرمعنی وراموشی سپرده شود، گرچه در گذشته به خاطر نبود مجموعه‌ی کامل، قسمت بیشتری از آن‌ها از بین رفته است.

اگر در جهت جمع‌آوری و چاپ این نوع ادبیات که در زمان ما امانت است اقدام نشود باگذشت زمان چیزی از آن برای نسل‌های آینده باقی نخواهد ماند. از این رو حس میهن دوستی و علاقه به ادبیات شفاهی زبان آذری مرا برآن داشت تا قدمی در جهت حفظ و احیای آن بردارم.

این مجموعه به تشویق دوستان و آشنایان نزدیک و تعدادی از

همشهریان گرانقدر به روش پرس و جو جمع آوری شده، بعد از بررسی، اصلاحات لازم نیز روی آن‌ها صورت گرفته است. البته از هر یک از انواع ادبیات شفاهی آذربایجان آثاری وجود دارد و من تنها به لطافت و یاری خداوند توانستم این مجموعه‌ی کوچک را آماده نمایم. امیدوارم به این طریق، گوشه‌ای از دین خود را در جهت حفظ ادبیات زیبا و این سمنا زبان و فرهنگ آذری که زبان مادریمان است، ادا کرده باشم.

ملاحظاتى که در جمع آوری و تدوین این مجموعه به کار رفته عبارتست از:

- ۱- در این مجموعه ادبیات شفاهی زبان آذری براساس موضوع فصل بندی شده و مندرجات به ترتیب حروف الفبا تنظیم گردیده است.
- ۲- نوع نگارش متن زبان آذری خاص و براساس گویش مردم استان اردبیل است و ترجمه متن زبان آذری و کاربرد و اشاره آن نیز به صورت فارسی عامیانه صورت گرفته است.

- ۳- در این مجموعه از درج تعدادی از امثال و حکم و اصطلاحات و تاپ تاپاجالار که دارای عبارت‌های غیراخلاقی و مستهجن بودند خودداری شده است.

۴- در این مجموعه ۱۱۳۰ مورد آتالارسوزی و اصطلاحات، ۴۹۶ دوبیتی بایاتی و لالایی، ۳۲۳ مورد تاپ تاپاچالار و تعدادی قوشماچالار، متلر و یانیلتماچالار گردآوری شده است.

۵- در مراحل انجام اصلاحات لازم بر روی این مجموعه، به منابع و کتاب‌های جلد اول آتالارسوزو و گفتار نیاکان (به قلم یعقوب قدس) - آدلیم باتیلاز (گردآورنده: محمد مهربان) - ضرب المثل‌های (فارسی) معروف ایران (مؤلف: مهدی سهیلی) و فرهنگ فارسی دکتر معین مراجعه شده است.

در پایان مراتب قدرشناسی و سپاسگزاری خود را از دوست و استاد عزیزم دکتر احمد نورمند که رحمت زیادی را در این راستا متحمل شدند اعلام می‌دارم.

عبدالله محمدی